

Tlačová správa

Michalská veža mení svoju podobu

Generálna obnova ikonickej stavby Bratislavy napreduje, veža získava pôvodné barokové tvaroslovie.

4. 8. 2022 – Takmer presne pred rokom sa začala generálna obnova Michalskej veže – kultúrne, historicky a architektonicky významného objektu, ktorý je najzachovalejšou časťou mestského opevnenia a patrí medzi tri najnavštevovanejšie lokality pod správou Múzea mesta Bratislavy. Cieľom rekonštrukcie je obnova vonkajších i vnútorných priestorov objektu s prihliadnutím na pôvodnú barokovú podobu veže a prípravu novej stálej expozície.

„Generálna obnova Michalskej veže je jedným z najvýznamnejších a najrozsiahlejších projektov Múzea mesta Bratislavy v posledných rokoch. Rekonštrukcia prebieha veľmi citlivo, s prihliadnutím na historickú hodnotu jednotlivých architektonických prvkov tohto významného objektu. Najvýraznejšou zmenou bude obnovenie pôvodného tvaroslovia fasády, ktoré veži opäť dodá jej pôvodný šarm. Cieľom je prinavrátiť veži podobu, ktorú získala poslednou veľkou prestavbou v barokovom slohu v roku 1758, s čo najväčšou autenticitou,“ uvádza riaditeľka Múzea mesta Bratislavy Zuzana Palicová.

Historická pamiatka ako dielo

Michalská veža prešla od 50. rokov 20. storočia výraznými prestavbami, ktorých cieľom bolo – podľa dobovej metodiky obnovy – posilniť stredoveký charakter veže ako súčasť mestského opevnenia. S tým súviselo napríklad odkrytie stredovekého muriva na nárožiach. Z tohto dôvodu boli z veže odstránené aj mnohé dekoratívne prvky, ktoré prístup nepovažoval za hodné zachovania. Tieto zásahy však veži nevrátili stredovekú podobu, ale naopak tvaroslovie, aké nikdy v histórii nemala.

Dnešný prístup k rekonštrukcii pamiatky je rozdielny. Metodika obnovy sa snaží zachovať čo najviac hodnotných historických vrstiev a zároveň vrátiť veži ucelený historický vzhľad. Z tohto dôvodu sa pristúpilo k rekonštrukcii veže do podoby, ktorú získala prestavbou v roku 1758. Pri tejto poslednej veľkej prestavbe získala svoj charakteristický tvar, ktorý si v podstate zachovala dodnes. Keďže súčasný prístup zohľadňuje celú históriu Michalskej veže, cieľom obnovy nie je nasilu odstrániť všetky novšie historické vrstvy.

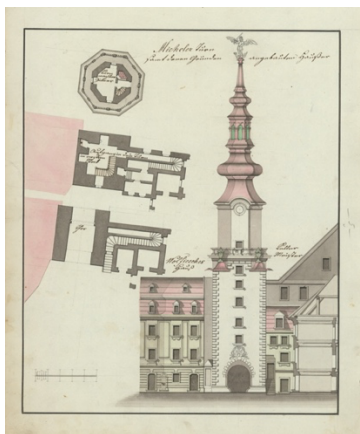
„Súčasná metodika obnovy vníma pamiatku ako dielo, ktoré prešlo historickým vývojom. Z tohto dôvodu bude napríklad zachované kované zábradlie z 19. storočia na vyhladkovej terase. Uprednostnilo sa teda zachovanie originálu pred náhradou za novú repliku z 21. storočia. Pôvodná

balustráda z konca 16. storočia sa totiž nezachovala. Taktiež sa nepristúpilo k doplneniu nárožných váz v úrovni vyhlídkovej terasy, ktoré možno vidieť na pláne z 18. storočia. Keďže k nim nie sú známe spoľahlivé informácie, nepoznáme ich tvar ani materiál, z ktorého boli vyrobené, nepristupuje sa k ich doplneniu, pretože by išlo o novotvar,“ hovorí Mgr. Michal Augustovič, M.A., kurátor historických a umeleckohistorických zbierok Múzea mesta Bratislavy.

Veža mení podobu už v tieto dni

K obnoveniu a doplneniu exteriérových prvkov, ktoré boli z veže odstránené v priebehu 20. storočia, dochádza už v súčasnej fáze rekonštrukcie. *„Práve v týchto dňoch sa realizujú práce, ktorými veža postupne získava staršie architektonické tvaroslovie. Dochádza k rekonštrukcii štukovej výzdoby, výmene okien za typologicky podobné barokovým, obnove ciferníkov hodín. Fasáda získa farebnosť stabilizovaného vápna, ktorá sa najviac približuje pôvodnej farebnosti z 18. storočia. Pravdepodobne dôjde k pozláteniu charakteristických prvkov na helmici. Prebieha tiež minuciózna oprava krovu. Každý jeden prvok krovu sa špeciálne posudzuje, či a do akej miery bude ešte únosný, či ho treba vymeniť alebo spevniť. Onedlho bude realizované aj pokrytie helmice veže medeným plechom,“* opisuje zvolený prístup Ing. arch. Peter Hudák, konzultant obnovy spoločnosti PAMARCH, s. r. o., ktorá generálnu obnovu Michalskej veže realizuje.

- 2 Prvky, ktoré sa obnovujú, resp. dopĺňajú, môžeme vidieť aj na dobovom nákrese, ktorý poskytol Archív mesta Bratislavy. Ide o návrh veľkej prestavby Michalskej veže, ktorá sa uskutočnila v roku 1758. Prvky, ktoré tu vidieť a ktoré budú opäť obnovené: armovanie na nárožniach a okolo oboch portálov (pamätná tabuľa s rokokovým dekorom nad južným portálom sa po novom už nebude „vznášať“, ale bude posadená na kvádrovaní, ktoré bude lemovať portál), rímsy v hornej časti veže medzi hodinami a helmicou. Nový charakter nadobudnú aj okenné ostenia, ktoré tiež získajú svoje pôvodné tvaroslovie.

Zdroj: Zbierka máp a plánov, Archív mesta Bratislavy

Fotografie aktuálneho stavu obnovovaných prvkov vrátane popiskov nájdete v prílohe tlačovej správy.

Zmeny v interiéri a dôležité termíny

Súčasťou rekonštrukcie bude aj obnova zvonov a vnútorných priestorov vrátane omietok, výmena podláh, výmena teplovodného kúrenia za elektrické, inštalácia kompletne nového osvetlenia i nové napojenie na mestské siete. Súčasne prebieha reštaurovanie sochy sv. Michala Archanjela z polovice 18. storočia a tiež príprava nového obsahu časovej schránky z roku 1758, ktorá bude opäť umiestnená priamo v soche Michala Archanjela a spolu s ňou vrátená na vrchol veže.

Práce na vonkajších častiach fasády budú ukončené v priebehu jesene tohto roku. V tejto súvislosti sa verejnosť môže tešiť na viaceré sprievodné podujatia, ktoré budú spojené s prezentáciou obsahu novej časovej schránky a znovuosadením sochy Michala Archanjela.

Po ukončení rekonštrukčných prác na Michalskej veži a odovzdaní stavby naspäť Múzeu mesta Bratislavy sa v objekte začne pripravovať dočasná expozícia mapujúca aktuálne prebiehajúcu rekonštrukciu, ale aj nová stála expozícia Michalskej veže.

Základné fakty o Michalskej veži:

- Michalská veža sa začala stavať v 2. polovici 13. storočia.
- Po roku 1531 bolo nadstavané 4. podlažie.
- Ďalšia nadstavba o 5.-7. podlažie sa uskutočnila koncom 16. storočia – vznik oktogonálnej nadstavby.
- Dnešná podoba veže je z polovice 18. storočia, kedy bola veža znovu nadstavaná a získala cibuľovú helmicu.
- Slúžila ako jedna zo štyroch brán do mesta, spolu s Laurinskou, Rybárskou a Vydrickou.
- Slúžila aj ako požiarna strážnica.
- Socha sv. Michala bola osadená na vrchol 20. júna 1758.
- Bola najvyšším bodom mestského opevnenia.
- Ciferník hodín bol osadený v roku 1757 – viditeľný z každého kúta mesta.
- MMB je správcom od roku 1962. Prvá expozícia sa týkala prehliadky mestských hradieb a zbierky zbraní.
- Posledná prezentovaná expozícia pred uzavretím veže v 2020 bola z roku 1984.

Základné informácie o rekonštrukcii:

Celkový rozpočet na generálnu obnovu objektu, ktorý zahŕňa Michalskú vežu a Múzeum zbraní, predstavuje viac ako 1,34 mil. €, z toho je z dotácie z grantového programu Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“ 579 500 €, zvyšok je financovaný z rozpočtu Hlavného mesta SR Bratislavy.

Celkový rozpočet: 1 345 785,55 EUR s DPH

Z toho dotácia MKSR, Obnovme si svoj dom: 579 500 €

Zhotoviteľ: PAMARCH, s. r. o.

Odobranie stavby: 19. 7. 2021

Trvanie stavby: 18 mesiacov

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Viac informácií o Michalskej veži nájdete na: <https://muzeumbratislava.sk/muzeum-zbrani>
a tiež v [brožúre na stiahnutie](#).

Kontakt pre médiá:

Katarína Selecká

Vedúca oddelenia komunikácie a marketingu

katarina.selecka@bratislava.sk

+421 2 5910 08 38 alebo 0904 283 825

Oddelenie komunikácie a marketingu

Múzeum mesta Bratislavy

Radničná 1, 815 18 Bratislava

Viac na www.mmb.sk